

Nr 43.

Av herrar **Eriksson** i Grängesberg och **Bengtsson** i Norup, *angående anslagen till stipendier åt folkhögskoleelever.*

I statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln, punkterna 157 och 158, har det ordinarie reservationsanslaget till stipendier åt folkhögskoleelever uppförts till samma belopp som föregående år eller 140,000 kronor, medan det extra anslaget för beredande av höjda stipendier till dessa elever nedsatts från förutvarande 80,000 kronor till 50,000 kronor, i samband varmed stipendiebeloppen skulle sänkas för obemedlade elever från högst 30 till högst 25 kronor per månad, under det månadsbeloppen för mindre bemedlade elever fortfarande skulle få utgå med högst 15 kronor.

Nedsättningen av dessa stipendier synes hava gått med en mindre välbetänkt fart, som alls icke svarar mot den verkliga nedgången i kostnaden för en elevs vistelse vid folkhögskola, och torde, om den genomföres så som nu är föreslaget, i hög grad försvåra tillträdet till folkhögskolorna för obemedlad ungdom.

De framställningar och yttranden, från folkhögskolans lärareförening, folkhögskolinspektören och skolöverstyrelsen, vartill departementschefen hänvisar, synas tydligt giva vid handen, att redan den av förra riksdagen vidtagna nedsättningen av stipendiebeloppen för obemedlade elever från förutvarande 35 till 30 kronor per månad gått längre än skäligt, ehuru skolöverstyrelsen för sin del av statsfinansiella skäl ej anser sig kunna förorda en höjning.

Enligt styrelsens för lärareföreningen uppgift torde inackorderingsavgifterna för eleverna vid folkhögskolorna i allmänhet uppgå till 70 å 75 kronor i månaden, vilket skulle utgöra en höjning av förkrigspriserna med omkring 75 procent. Styrelsens uttalande, att den sänkning av understöden, som verkställdes av riksdagen 1923, »skulle för många ekonomiskt mindre välsituerade stänga vägen till folkhögskolorna», synes tyvärr också bliva besannat. Enligt vad vi inhämtat, visar elevantalet vid folkhögskolornas nu pågående huvudklasser en nedgång av över 300 i jämförelse med elevantalet vid motsvarande klasser under närmast föregående läsår.

Skulle en återgång till de understödsnormer, som gällde före kriget och som förövrigt bestämdes av riksdagen redan 1912, nu verkställas, har man all anledning frukta ett ännu svårare bakslag i fråga om anslutningen till folkhögskolorna. Det synes oss också påfallande, att den nu föreslagna nedsättningen skall gå ut över just de obemedlade eleverna.

Det är bekant, att folkhögskolorna under de senare åren, i långt högre grad än förut var fallet, fått mottaga elever från den egentliga kroppsarbetareklassen eller från småbrukarehem. Denna företeelse kan väl icke anses annat än glädjande, men om den så påbegynta utvecklingen ej skall avbrytas, om fattiga bildningssökande unga män och kvinnor ej skola förmenas att begagna de utbildningsmöjligheter, som folkhögskolorna erbjuda, är det nödvändigt, att staten icke tillmäter sin hjälp allt för njuggt. Det synes oss därför av största behov påkallat, att icke någon sänkning i de redan förut alltför låga understödsbeloppen äger rum, utan att stipendierna även för nästa år må få utgå med högst 30 kronor för obemedlade och högst 15 kronor för mindre bemedlade elever per månad, och att på grund härav det förutnämnda förstärkningsanslaget beviljas med oförändrat belopp.

På grund av det anförda tillåta vi oss hemställa, att riksdagen måtte besluta,

dels att nu gällande bestämmelser angående stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid folkhögskolor måtte oförändrat bibehållas,

dels höja anslaget till förstärkandet av det ordinarie reservationsanslaget till stipendier åt elever vid folkhögskolor för budgetåret 1924—1925 från i propositionen begärda 50,000 kronor med 30,000 kronor till 80,000 kronor.

Stockholm den 19 januari 1924.

Bernh. Eriksson.

Sv. Bengtsson
i Norup.